

Fremsat den {FREMSAT} af justitsministeren (Brian Mikkelsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om registreret partnerskab, lov om en børnefamilieydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag
(Udvidet adgang for registrerede partnere til adoption og overførsel af forældremyndighed m.v.)

§ 1

I lov om registreret partnerskab, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. oktober 2005, som ændret ved § 1 i lov nr. 500 af 6. juni 2007, foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »Ministeren for familie- og forbrugeranliggender« til: »Justitsministeren« og »ministeren for familie- og forbrugeranliggender« til: »justitsministeren«.
2. § 4, stk. 1 og 2, ophæves.
Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 1 og 2.

§ 2

I lov om en børnefamilieydelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 972 af 22. september 2006, som ændret ved § 1 i lov nr. 318 af 30. april 2008, § 102 i lov nr. 1336 af 19. december 2008 og § 2 i lov nr. 1411 af 27. december 2008, foretages følgende ændringer:

1. I § 4, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Er barnet adopteret af et registreret par i forening, udbetales ydelsen til den af de registrerede partnere, der efter parrets oplysning herom til kommunalbestyrelsen, jf. § 5, stk. 1, skal modtage ydelsen.«

2. I § 4, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Er barnet adopteret af et registreret par i forening, og får den ene af de registrerede partnere herefter forældremyndigheden over barnet alene, udbetales børnefamilieydelsen til denne.«

3. I § 4, stk. 3, ændres »ham eller hende« til: »den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden«.

4. § 5, stk. 1, affattes således:

»Udbetaling af ydelsen efter § 4, stk. 1, 1. pkt., sker uden ansøgning. Udbetaling af ydelsen efter § 4, stk. 1, 2. pkt., og § 4, stk. 2-7, sker efter ansøgning til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor ansøgeren bor.«

§ 3

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 439 af 14. maj 2009, som ændret ved § 25 i lov nr. 521 af 12. juni 2009, foretages følgende ændringer:

1. I § 8, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Er barnet adopteret af et registreret par i forening, udbetales børnetilskuddet til den af de registrerede partnere, der efter parrets oplysning herom til kommunalbestyrelsen skal modtage tilskuddet.«

2. I § 8, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Er barnet adopteret af et registreret par i forening, og får den ene af de registrerede partnere herefter forældremyndigheden over barnet alene, udbetales børnetilskuddet til denne.«

3. I § 8, *stk. 3*, ændres »ham eller hende« til: »den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden«.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2010.

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men lovens § 1 kan dog ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. **Lovforslagets formål og baggrund**
2. **Gældende ret**
 - 2.1. Registreret partnerskab
 - 2.2. Adoption
 - 2.2.1. International og fremmed ret
 - 2.3. Forældremyndighed
3. **Justitsministeriets overvejelser**
4. **Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
5. **Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.**
6. **Administrative konsekvenser for borgere**
7. **Miljømæssige konsekvenser**
8. **Forholdet til EU-retten**
9. **Hørte myndigheder og organisationer m.v.**
10. **Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser**

1. Lovforslagets formål og baggrund

Formålet med lovforslaget er at sidestille registrerede partnere med ægtefæller i adoptionsmæssig henseende, således at registrerede partnere får mulighed for at gennemføre fremmedadoption, familieadoption og stedbarnsadoption efter de samme regler, som gælder for ægtefæller.

Det foreslås således med lovforslaget at ophæve bestemmelsen i lov om registreret partnerskab om, at adoptionslovens regler om ægtefæller ikke finder anvendelse på det registrerede partnerskab. Herved vil registrerede partnere få samme mulighed for at adoptere som ægtefæller.

Spørgsmålet om registrerede partners adgang til at adoptere har flere gange været genstand for drøftelse i Folketinget, og baggrunden for lovforslaget er en folketingsbeslutning af 17. marts 2009 om adgang til at ansøge om fremmedadoption for par i registreret partnerskab (beslutningsforslag nr. B 36, Folketingstidende 2008-09, Tillæg A, s. 3019). Folketingsbeslutningen har følgende ordlyd:

”Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag og gennemføre administrative ændringer, som giver registrerede partnere adgang til at adoptere danske og udenlandske børn

- efter samme procedurer og godkendelseskrav, som gælder for ægtefæller og enlige,
- under forudsætning af, at der med hensyn til adoption af udenlandske børn foreligger en bilateral aftale mellem de pågældende donorlande og Danmark om adoption til par i registreret partnerskab.”

Særligt om beslutningsforslagets henvisning til procedurer og godkendelseskrav for enlige bemærkes det, at der ikke gælder særlige regler om adoption for enlige homoseksuelle personer. Enlige homoseksuelle adoptionsansøgere har således allerede efter gældende ret samme retsstilling som enlige heteroseksuelle ansøgere i forhold til at søge om at gennemføre familieadoption og fremmedadoption.

I tilknytning til de foreslåede ændringer vedrørende adoption foreslås det med lovforslaget at ændre reglerne om mulighed for at indgå aftale om overførsel af forældremyndigheden over et barn. Det foreslås således, at bestemmelsen i lov om registreret partnerskab, som indebærer, at det ikke er muligt at overføre forældremyndigheden over et barn til et registreret par i forening, ophæves.

Med lovforslaget tilsigtes det dermed at sikre en fuldstændig ligestilling af registrerede partnere og ægtefæller med hensyn til adoption og forældremyndighed.

Lovforslaget indeholder herudover konsekvensændringer i henholdsvis lov om en børnefamilieydelse og lov om forskudsvis udbetaling af børnebidrag. Ændringerne hænger sammen med forslaget om at give registrerede partnere mulighed for at adoptere efter samme regler, som gælder for ægtefæller.

2. Gældende ret

2.1. Registreret partnerskab

Efter § 1 i lov om registreret partnerskab kan to personer af samme køn lade deres partnerskab registrere. Registreringen af partnerskab har efter lovens § 3 med enkelte undtagelser, der er anført i lovens § 4, samme retsvirkninger som indgåelse af ægteskab, og bestemmelser i dansk lovgivning, der omhandler ægteskab og ægtefæller, skal anvendes tilsvarende på registreret partnerskab og registrerede partnere. De tilfælde, hvor registrering af partnerskab ikke har samme retsvirkning som indgåelse af ægteskab, vedrører bl.a. adoption og fælles forældremyndighed. Af lovens § 4, stk. 1, følger det således, at adoptionslovens regler om ægtefæller ikke finder anvendelse på det registrerede partnerskab. En registreret partner kan dog efter bestemmelsen adoptere den anden partners barn, medmindre der er tale om et adoptivbarn fra et andet land. Endvidere følger det af § 4, stk. 2, at forældreansvarslovens § 13, stk. 2, og § 15, stk. 4, om bl.a. muligheden for at overføre forældremyndigheden over et barn til et ægtepar i forening ikke finder anvendelse på det registrerede partnerskab.

2.2. Adoption

Efter adoptionslovens § 5, stk. 2, kan kun ægtefæller adoptere sammen. Dette gælder, uanset om der er tale om en familieadoption eller en fremmedadoption. En familieadoption er en adoption, hvor der består et nært slægtskab eller et andet særligt tilknytningsforhold mellem adoptanten og adoptivbarnet eller dets forældre. En familieadoption kræver ikke, at ansøgeren er godkendt som adoptant, jf. adoptionslovens § 4 a, stk. 2. Ved en fremmedadoption forstås en adoption, hvor ansøgeren adopterer et barn under 18 år, og hvor det er en betingelse for adoptionen, at ansøgeren er godkendt som adoptant, jf. adoptionslovens § 4 a, stk. 1.

Efter § 4, stk. 1, i lov om registreret partnerskab finder adoptionslovens regler om ægtefæller ikke anvendelse på det registrerede partnerskab. Ved en ændring af partnerskabsloven i 1999 (lov nr. 360 af 2. juni 1999) blev det imidlertid muligt for registrerede partnere at stedbarnsadoptere den anden partners barn, medmindre dette barn er adopteret fra et andet land.

Forskellen mellem ægteskab og registreret partnerskab efter de gældende regler på adoptionsområdet er, at personer, der lever i registreret partnerskab, ikke kan adoptere sammen. Dette gælder både i forhold til familieadoption og fremmedadoption. Herudover er registrerede partners mulighed for at stedbarnsadoptere efter de gældende regler begrænset i forhold til, hvad der gælder for ægtefæller.

Det er desuden antaget, at personer, der lever i registreret partnerskab, ikke kan adoptere alene. Det fremgår således af forarbejderne til lov om ændring af adoptionsloven, jf. forslag til lov om ændring af adoptionsloven, lovforslag nr. 40, fremsat af justitsministeren den 8. oktober 1998, (Folketingstidende 1998-99, 1. samling, Tillæg A, s. 758), at en person, der er gift, som udgangspunkt ikke kan adoptere alene, og at der ikke har været holdepunkter for at antage, at Folketinget samtidig med udelukkelsen af registrerede partners mulighed for at adoptere sammen har ønsket at indføre en særlig adgang for en registreret partner til at adoptere alene.

Enlige kan efter de gældende regler godkendes til adoption, hvis de opfylder kravene for at blive godkendt og i øvrigt kan anses for egnede til at opfostre et adoptivbarn alene, jf. herved adoptionslovens § 2 og § 6, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 919 af 28. september 2009 om godkendelse som adoptant. Enlige har således uanset seksuel orientering efter de gældende regler mulighed for at blive godkendt til at adoptere.

2.2.1. *International og fremmed ret*

2.2.1.1. Danmark har tiltrådt bl.a. Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner og Europarådskonventionen af 1967 om Adoption af Børn.

Haagerkonventionen har til formål at skabe retlige rammer for internationalt samarbejde mellem myndighederne i adoptivbørnenes hjemlande og i modtagerlandene med henblik på beskyttelse af børnenes interesser.

I modsætning til Haagerkonventionen handler Europarådskonventionen ikke direkte om internationalt samarbejde om adoption. I stedet indeholder konventionen en række minimumskrav til medlemsstaternes behandling af adoptionssager, bl.a. med hensyn til krav om at foretage undersøgelser, der sikrer, at en adoption er til barnets bedste, krav til samtykke til adoption mv. Europarådet har udarbejdet en ny konvention om adoption af børn til afløsning af Europarådets adoptionskonvention fra 1967.

Baggrunden for den nye Europarådskonvention om adoption er, at 1967-konventionen anses for utidssvarende på flere områder. Dette skyldes især, at der siden 1967-konventionens vedtagelse internationalt er sket en væsentlig udvikling af holdningen til en række af de emner, som 1967-konventionen regulerer. Dette drejer sig især om øget fokus på børns rettigheder, herunder børns inddragelse i familieretlige sager.

Den reviderede Europarådskonvention giver medlemsstaterne mulighed for at tillade, at partnere af samme køn samt samlevende af samme eller forskelligt køn kan adoptere sammen, men konventionen pålægger ikke medlemsstaterne at tillade dette.

Danmark har ligesom bl.a. Finland, Island, Norge, Belgien og Storbritannien underskrevet den reviderede Europarådskonvention, der blev åbnet for undertegnelse den 27. november 2008. Den reviderede Europarådskonvention er endnu ikke trådt i kraft.

2.2.1.2. I de fleste nordiske lande er det i dag muligt for par af samme køn at adoptere sammen. Således er det i Sverige, Norge og Island muligt for par af samme køn at blive godkendt til adoption.

I Sverige fik registrerede partnere i februar 2003 – i forhold til både fremmedadoption, familieadoption og stedbarnsadoption – samme mulighed for at adoptere sammen som ægtefæller. Tilsvarende blev det i Island i juli 2006 muligt for registrerede partnere at adoptere efter de samme regler, som gælder for ægtefæller. De svenske og islandske myndigheder har over for Justitsministeriet oplyst, at retsstillingen efter disse myndigheders vurdering ikke har skadet formidlingen af adoptivbørn til de to lande.

I Norge har det siden januar 2009 været muligt for registrerede partnere og for personer af samme køn, der har indgået ægteskab, at gennemføre fremmedadoption, familieadoption og stedbarnsadoption efter de samme regler, som gælder for ægtefæller. I henhold til norsk ret er det dog ikke muligt for registrerede partnere eller personer af samme køn, der har indgået ægteskab, at stedbarnsadoptere hinandens børn, hvis disse er adoptivbørn fra et afgiverland, som ikke tillader adoption til par af samme køn.

Det er i Finland ikke muligt for registrerede partnere at adoptere sammen, men det har siden september 2009 været muligt for en registreret partner at stedbarnsadoptere den anden partners barn. I finsk lovgivning sondres der i forhold til muligheden for at stedbarnsadoptere en registreret partners barn ikke mellem biologiske børn og adopterede børn, herunder børn, der er adopteret fra et afgiverland, som ikke tillader adoption til par af samme køn.

Der er på nuværende tidspunkt ikke indgået aftaler om adoption til par af samme køn i Sverige, Island og Norge. Adoptionsmyndighederne i de nævnte lande har endvidere oplyst, at der ikke på nuværende tidspunkt er gennemført internationale adoptioner til par af samme køn.

Ligesom i Sverige, Norge og Island er det i Holland muligt for par af samme køn at adoptere sammen. Dette har i henhold til hollandsk lovgivning været muligt siden den 1. januar 2009. Holland har endvidere gennem en årrække gennemført adoptioner fra USA til homoseksuelle enadoptanter, uanset om disse har levet sammen eller været gift med en partner af samme køn. Centralmyndigheden vedrørende adoption i Holland har oplyst, at der ikke på nuværende tidspunkt foreligger oplysninger om, hvorvidt par af samme køn har adopteret et barn sammen, efter at muligheden herfor blev indført den 1. januar 2009. I hollandsk lovgivning sondres i forhold til registrerede partners adgang til stedbarnsadoption ikke mellem biologiske børn og

adoptivbørn, herunder børn, der er adopteret fra et afgiverland, som ikke tillader adoption til par af samme køn.

I Belgien har det siden 1. juli 2006 været muligt for personer af samme køn, der har indgået ægteskab, registrerede partnere og samlevende par af samme køn at adoptere sammen. Denne mulighed gælder både i forhold til familieadoption, fremmedadoption og stedbarnsadoption. I belgisk ret sondres ikke mellem stedbarnsadoption af adoptivbørn og af biologiske børn, idet en stedbarnsadoption i Belgien betragtes som en national adoption. Centralmyndigheden vedrørende adoption i Belgien har oplyst, at myndigheden ikke har kendskab til, at der siden lovændringen i juli 2006 er gennemført fremmedadoption af børn til personer af samme køn, der har indgået ægteskab, registrerede partnere eller samlevende par af samme køn. Lovændringen fra 2006 har således efter det oplyste primært været anvendt i forhold til stedbarnsadoption.

Siden december 2005 har det i Storbritannien været muligt for registrerede partnere og par af samme køn at adoptere sammen efter de samme regler, som gælder for ægtefæller i forhold til både fremmedadoption, familieadoption og stedbarnsadoption. Den britiske lovgivning sonderer i forhold til muligheden for stedbarnsadoption ikke mellem adoptivbørn og biologiske børn. Centralmyndigheden i Storbritannien har over for Justitsministeriet oplyst, at myndigheden ikke på nuværende tidspunkt har oplysninger om, hvor mange børn der siden lovændringen i 2005 er blevet adopteret af registrerede par eller par af samme køn i forening.

Både den belgiske og den britiske centralmyndighed har endvidere til Justitsministeriet oplyst, at de pågældende myndigheder ikke har oplevet negative reaktioner fra afgiverlandene i forbindelse med, at det er blevet muligt for par af samme køn at adoptere efter de samme regler, som gælder for ægtefæller af forskelligt køn.

2.3. Forældremyndighed

Efter § 4, stk. 2, i lov om registreret partnerskab finder § 13, stk. 2, og § 15, stk. 4, i forældreansvarsloven ikke anvendelse på det registrerede partnerskab. De nævnte bestemmelser i forældreansvarsloven gør det muligt ved aftale at overføre forældremyndigheden over et barn til et ægtepar i forening, herunder til den ene forælder og dennes ægtefælle, samt at tillægge et ægtepar, herunder den længstlevende forælder og dennes ægtefælle, forældremyndigheden over et barn i forening, hvis en forældremyndighedsindehaver dør. Det er således efter de gældende regler ikke muligt for registrerede partnere at have fælles forældremyndighed over et barn, medmindre der er gennemført en stedbarnsadoption. Ved gennemførelse af en stedbarnsadoption får barnet i forhold til de registrerede partnere samme retsstilling, som hvis barnet var de registrerede partners fællesbarn. Dette gælder også i forhold til forældremyndighed.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Det foreslås, at § 4, stk. 1, 1. pkt., i lov om registreret partnerskab, hvorefter adoptionslovens regler om ægtefæller ikke finder anvendelse på det registrerede partnerskab, ophæves. Efter forslaget får registrerede partnere således mulighed for at blive godkendt til adoption efter samme regler, som gælder for ægtefæller. Det bemærkes, at det i overensstemmelse med folketingsbeslutning nr. B 36 efter lovforslaget er en forudsætning for registrerede partners mulighed for at gennemføre en fremmedadoption, at der er indgået en aftale med det pågældende afgiverland eller en relevant samarbejdspart i det pågældende land om formidling af børn til registrerede partnere. I henhold til adoptionslovens § 5, stk. 1, kan en ansøger, der er gift, kun godkendes som adoptant, hvis ægtefællen samtidig godkendes. En registreret partner vil på den baggrund, ligesom det er tilfældet med ægtefæller, fortsat ikke kunne adoptere alene.

3.2. Det foreslås endvidere, at lovens § 4, stk. 1, 2. pkt., om, at en registreret partner ikke kan stedbarnsadoptere den anden partners barn, hvis dette er adopteret fra et andet land, ophæves. Efter dette forslag vil en registreret partner i henhold til adoptionslovens § 5 a kunne stedbarnsadoptere sin registrerede partners barn, uanset at barnet er et adoptivbarn fra et andet land.

Det bemærkes i den forbindelse, at det af folketingsbeslutning nr. B 36 fremgår, at regeringen opfordres til at sikre, at registrerede partnere får samme adgang til at adoptere danske og udenlandske børn, som gælder for ægtefæller. Dette må efter Justitsministeriets opfattelse forstås som et ønske om en fuld ligestilling af registrerede partnere og ægtefæller i forhold til adoption, herunder også i forhold til stedbarnsadoption. En registreret partners stedbarnsadoption af den anden partners barn vil være en national adoption, og det kan

anføres, at der i lyset af de foreslåede ændringer om adgang til fremmedadoption og familieadoption også i forhold til stedbarnsadoption bør indføres samme adgang for en registreret partner til at adoptere som for en ægtefælle. Endvidere kan det anføres, at et adoptivbarn i disse tilfælde bør stilles som andre børn i forhold til stedbarnsadoption, uanset om barnets adoptivforælder er gift eller har indgået registreret partnerskab, og at en stedbarnsadoption af en registreret partners barn derfor bør kunne bevilges, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Det vil med den foreslåede ophævelse af lovens § 4, stk. 1, 2. pkt., være muligt for en registreret partner at adoptere den anden partners barn, selv om barnet er adopteret fra et andet land. Det bemærkes i den forbindelse, at erfaringer på området fra Sverige, Island, Belgien og Storbritannien ikke tyder på, at det skader forholdet til afgiverlandene, hvis det er muligt for en registreret partner at stedbarnsadoptere den anden partners barn, selv om barnet er adopteret fra et land, som ikke tillader adoption til par af samme køn. Der foreligger heller ikke andre konkrete oplysninger, der giver grund til at tro, at den omhandlede adgang til stedbarns-adoption vil skade forholdet til afgiverlandene.

Med lovforslaget vil registrerede partnere således i adoptionsmæssig henseende blive fuldt ud ligestillet med ægtefæller.

I forhold til muligheden for at gennemføre en national fremmedadoption til registrerede partnere bemærkes det, at Adoptionsnævnet ved udvælgelsen af, hvilke godkendte adoptionsansøgere der skønnes bedst egnet til at adoptere et bestemt barn, inddrager en række kriterier, og herunder så vidt muligt respekterer de biologiske forældres ønsker til barnets kommende forældre og miljø. Muligheden for at formidle børn til registrerede partnere ved national adoption vil derfor blandt andet være afhængig af de eventuelle ønsker, som de biologiske forældre måtte fremsætte i forbindelse med en bortadoption.

3.3. Det er Justitsministeriets opfattelse, at der samtidig med forslaget om, at registrerede partnere skal kunne adoptere efter samme regler som ægtefæller, bør skabes mulighed for at overføre forældremyndigheden over et barn til registrerede partnere i forening. Når det således med lovforslaget foreslås at sidestille registrerede partnere med ægtefæller i forhold til adgangen til at adoptere, vil det efter Justitsministeriets opfattelse være rigtigst også at sikre en ligestilling for så vidt angår muligheden for at få eller få del i forældremyndigheden over et barn. Denne mulighed for at overføre forældremyndigheden over et barn til registrerede partnere i forening vil bl.a. kunne være relevant som et mindre vidtgående alternativ til at gennemføre en familie- eller stedbarnsadoption.

Retsvirkningerne af en familieadoption er, at retsforholdet mellem barnet og de biologiske forældre bortfalder, og tilsvarende er retsvirkningerne af en stedbarnsadoption, at retsforholdet mellem barnet og den ene biologiske forælder bortfalder. En mulighed for at overføre forældremyndigheden over et barn til registrerede partnere i forening vil være et mindre vidtgående alternativ til at gennemføre en familie- eller stedbarns-adoption, idet det ikke vil medføre bortfald af retsforholdet mellem barnet og den eller de forældre, der efter overførslen ikke længere har del i forældremyndigheden. Ved overførsel af forældremyndigheden over et barn vil retsstillingen mellem barnet og dets biologiske forældre således blive bevaret med hensyn til forhold som arveret, forældrenes forsørgelsespligt og adgangen til samvær.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at § 4, stk. 2, i lov om registreret partnerskab, ophæves, så det fremover efter forældreansvarslovens § 13, stk. 2, vil være muligt ved aftale at overføre forældremyndigheden over et barn til registrerede partnere i forening. Aftalen skal være til barnets bedste og skal godkendes af statsforvaltningen.

Den foreslåede ændring vil gøre det muligt at overføre eneforældremyndigheden fra en forælder til den anden forælder og dennes registrerede partner i forening. Ændringen vil ligeledes gøre det muligt at overføre forældremyndigheden til et registreret par i forening, selv om ingen af de registrerede partnere er forældre til barnet. Endvidere vil det blive muligt at gennemføre en delvis overførsel af forældremyndigheden fra en eneforældremyndighedsindehaver til dennes registrerede partner med den virkning, at der etableres fælles forældremyndighed mellem de registrerede partnere. Særligt i forhold til den sidstnævnte situation bemærkes det, at statsforvaltningen vil skulle indhente en erklæring fra den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, inden en aftale om etablering af fælles forældremyndighed mellem de registrerede partnere vil kunne godkendes.

Den foreslåede ophævelse af § 4, stk. 2, i lov om registreret partnerskab vil endvidere betyde, at der efter forældreansvarslovens § 15, stk. 4, vil kunne træffes afgørelse om at tillægge registrerede partnere forældremyndigheden over et barn i forening, hvis indehaveren eller indehaverne af forældremyndigheden dør. I en situation, hvor den ene forælder dør, og den anden forælder er i et registreret partnerskab, vil den efterlevende forælder og dennes registrerede partner således kunne få tillagt forældremyndigheden over barnet i forening og derved overtage det fælles retlige ansvar for barnet. Den registrerede partner vil på det grundlag kunne udøve de beføjelser, der følger af forældremyndigheden, herunder træffe væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold i fællesskab med den efterlevende forælder. Endvidere vil forældremyndigheden kunne tillægges et registreret par i forening, selv om ingen af de registrerede partnere er forældre til barnet, i et tilfælde, hvor barnets forældremyndighedsindehavere er døde.

I forhold til spørgsmålet om forældremyndighed bemærkes endvidere, at de foreslåede ændringer om at give registrerede partnere adgang til at adoptere efter de samme regler som ægtefæller vil medføre, at registrerede partnere ved adoption får fælles forældremyndighed på samme måde, som ægtefæller får fælles forældremyndighed efter de gældende regler herom.

Som en konsekvens af forslaget om, at registrerede partnere får adgang til at gennemføre adoption efter de samme regler, som gælder for ægtefæller, foreslås endelig en tilpasning af reglerne om udbetaling af børnefamilieydelse og børnetilskud i henholdsvis lov om en børnefamilieydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes ikke at indebære økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget skønnes ikke at indebære økonomiske og administrative konsekvenser af betydning for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgere

Efter lovforslaget vil registrerede partnere få mulighed for at adoptere efter de samme regler, som gælder for ægtefæller. Dette betyder, at registrerede partnere vil få mulighed for at gennemføre fremmedadoption og familieadoption, ligesom en registreret partner vil få mulighed for at stedbarnsadoptere den anden partners barn, uanset om barnet er adopteret i Danmark eller fra udlandet.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder, organisationer m.v.

Lovforslaget har været sendt i høring hos: AC Børnehjælp, Adoptionsnævnet, Adoption & Samfund, Advokatsamfundet, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, DanAdopt, Danske Advokater, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Familieadvokater, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Familiens Forening, Foreningen af Offentlige Chefer i statsforvaltningerne, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Foreningen Far til støtte for børn og forældre, Institut for Menneskerettigheder, Landsforeningen Børn og Samvær, Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske, Kvinderådet, Mødrehjælpen, Red Barnet og Retssikkerhedsfonden.

10. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindre	Negative konsekven-

	udgifter	ser/merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Ingen af betydning
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for borgere	Ingen	Registrerede partnere vil med lovforslaget få mulighed for at adoptere efter de samme regler, som gælder for ægtefæller.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1 (lov om registreret partnerskab)

Til nr. 1

Ved kongelig resolution af 23. november 2007 blev Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender nedlagt, og bl.a. sager vedrørende lov om registreret partnerskab blev overført til Justitsministeriet. Som konsekvens heraf ændres lovens henvisninger fra ministeren for familie- og forbrugeranliggender til justitsministeren.

Til nr. 2

Forslaget indebærer en ophævelse af bestemmelserne i § 4, stk. 1 og 2, i lov om registreret partnerskab. Ophævelsen af disse bestemmelser vil medføre, at registrerede partnere vil kunne adoptere et barn og få tilagt eller overført forældremyndigheden over et barn efter de samme regler, som gælder for ægtefæller.

En ansøgning om adoption vil skulle indgives til statsforvaltningen på det sted, hvor ansøgeren bor. Registrerede par vil ligesom ægtepar skulle indgive ansøgning om adoption i fællesskab. En registreret partner vil således i lighed med en ansøger, der er gift, alene kunne godkendes som adoptant, hvis vedkommendes registrerede partner samtidig godkendes. En registreret partner vil på den baggrund, ligesom det er tilfældet med ægtefæller, ikke kunne adoptere alene. Herudover vil registrerede par, i lighed med ægtepar, skulle opfylde en række generelle krav for at kunne blive godkendt som adoptanter, herunder bl.a. et krav om, at ansøgerne på tidspunktet for indgivelse af ansøgning om adoption har levet sammen i mindst 2½ år, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Udover de generelle godkendelseskrav stilles der for personer, som ikke tidligere har adopteret, krav om deltagelse i et adoptionsforberedende kursus, ligesom ansøgere om adoption efter en konkret vurdering skal kunne anses for egnede til at opfostre et adoptivbarn.

Det er efter lovforslaget i overensstemmelse med folketingsbeslutningen af 17. marts 2009 om adgang til at ansøge om fremmedadoption for par i registreret partnerskab (B 36) en forudsætning for registrerede partners mulighed for at gennemføre en fremmedadoption, at der er indgået en aftale med det pågældende afgiverland eller en relevant samarbejdspart i det pågældende land om formidling af børn til registrerede partnere.

Med den foreslåede ophævelse af bestemmelsen i § 4, stk. 1, 2. pkt., i lov om registreret partnerskab vil en registreret partner kunne stedbarnsadoptere den anden partners barn efter de samme regler, som gælder for ægtefæller, uanset om der er tale om et adoptivbarn fra et andet land. De danske regler om stedbarnsadoption vil herefter svare til de regler om registrerede partners adgang til at stedbarnsadoptere, der gælder i Sverige, Island og Finland. Der henvises om fremmed ret i øvrigt til pkt. 2.2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede ophævelse af bestemmelsen i § 4, stk. 2, i lov om registreret partnerskab vil medføre, at der vil være samme adgang til at overføre forældremyndigheden over et barn til registrerede partnere i forening,

som der er til at overføre forældremyndigheden over et barn til et ægtepar i forening. Det vil således være muligt ved aftale at overføre forældremyndigheden til registrerede partnere i forening, ligesom registrerede partnere kan tillægges forældremyndigheden over et barn i forening, hvis en eller begge forældremyndighedsindehavere dør.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 og 3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 2 (lov om en børnefamilieydelse)

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ændre lov om registreret partnerskab, således at registrerede partnere får adgang til at adoptere i forening.

Efter den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, i lov om en børnefamilieydelse udbetales børnefamilieydelsen til barnets mor. Hvis et registreret par adopterer et barn i forening, har barnet to forældre af samme køn. Det foreslås på den baggrund, at det i § 4, stk. 1, tilføjes, at børnefamilieydelsen i denne situation udbetales til den ene af de registrerede partnere efter parrets oplysning herom til kommunalbestyrelsen. Det vil således efter bestemmelsen være de registrerede partnere selv, som vælger, hvem af dem der skal have børnefamilieydelsen udbetalt.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ændre lov om registreret partnerskab, således at registrerede partnere får adgang til at adoptere i forening.

Efter den gældende bestemmelse i § 4, stk. 2, i lov om en børnefamilieydelse udbetales børnefamilieydelsen til faderen, hvis han har forældremyndigheden over barnet alene. Det foreslås, at det i bestemmelsen tilføjes, at såfremt barnet er adopteret af et registreret par i forening, og den ene af de registrerede partnere herefter får forældremyndigheden over barnet alene, skal børnefamilieydelsen udbetales til denne. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet efter opløsning af partnerskabet.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ændre lov om registreret partnerskab, således at registrerede partnere får adgang til at adoptere i forening.

Af den gældende bestemmelse i § 4, stk. 3, i lov om en børnefamilieydelse fremgår det, at såfremt forældremyndigheden tilkommer den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan ydelsen efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, som barnet bor hos. Det foreslås, at bestemmelsen gøres kønsneutral.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ændre lov om registreret partnerskab, således at registrerede partnere får adgang til at adoptere i forening.

Den gældende bestemmelse i § 5, stk. 1, i lov om en børnefamilieydelse angiver, i hvilke tilfælde udbetaling af børnefamilieydelse kan ske henholdsvis uden ansøgning og efter ansøgning til kommunalbestyrelsen, hvor ansøgeren bor. Som en konsekvens af de foreslåede ændringer i § 4 i lov om en børnefamilieydelse, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 1-3, foreslås det at nyaffatte ordlyden af § 5, stk. 1, således at det af bestemmelsen fremgår, at der skal ansøges om udbetaling af børnefamilieydelsen i de tilfælde, hvor ydelsen ikke udbetales til moderen efter § 4, stk. 1, 1. pkt.

Det bemærkes, at den gældende § 4, stk. 7, om indsatte i institutioner under Kriminalforsorgen, som ikke foreslås ændret ved dette lovforslag, ved en fejl ikke har været angivet i den gældende § 5, stk. 1. I praksis

har udbetalinger efter stk. 7 krævet ansøgning. Det foreslås derfor, at § 4, stk. 7, omfattes af den nyaffattede § 5, stk. 1. Der er således ikke med ændringen tilsigtet nogen ændring i forhold til den gældende retstilstand.

Til § 3 (lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag)

Til nr. 1

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ændre lov om registreret partnerskab, således at registrerede partnere får adgang til at adoptere i forening.

Efter den gældende bestemmelse i § 8, stk. 1, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag udbetales børnetilskud til barnets mor. Hvis et registreret par adopterer et barn i forening, har barnet to forældre af samme køn. Det foreslås på den baggrund, at det i § 8, stk. 1, tilføjes, at børnetilskud i denne situation udbetales til den ene af de registrerede partnere efter parrets oplysning herom til kommunalbestyrelsen. Det vil således efter bestemmelsen være de registrerede partnere selv, der vælger, hvem af dem der skal have børnetilskuddet udbetalt.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ændre lov om registreret partnerskab, således at registrerede partnere får adgang til at adoptere i forening.

Efter den gældende bestemmelse i § 8, stk. 2, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag udbetales børnefamilieydelse til faderen, hvis han har forældremyndigheden over barnet alene. Det foreslås, at det i bestemmelsen tilføjes, at såfremt barnet er adopteret af et registreret par i forening, og den ene af de registrerede partnere herefter får forældremyndigheden over barnet alene, skal børnetilskuddet udbetales til denne. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet efter opløsning af partnerskabet

Til nr. 3

Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ændre lov om registreret partnerskab, således at registrerede partnere får adgang til at adoptere i forening.

Af den gældende bestemmelse i § 8, stk. 3, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag fremgår det, at såfremt forældremyndigheden tilkommer den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan ydelsen efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, som barnet bor hos. Det foreslås, at bestemmelsen gøres kønsneutral.

Til § 4

Bestemmelsen omhandler lovens ikrafttræden. Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2010. Loven vil finde anvendelse på alle ansøgninger om adoption, der indgives efter den 1. juli 2010.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører forholdet til Færøerne og Grønland. Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at lovens § 1 ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om registreret partnerskab, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 938 af 10. oktober 2005, som
ændret ved § 1 i lov nr. 500 af 6. juni 2007,
foretages følgende ændringer:

1. Overalt i loven ændres »Ministeren for fami-
lie- og forbrugeranliggender« til: »Justitsmini-
steren« og »ministeren for familie- og forbru-
geranliggender« til: »justitsministeren«.

§ 4. Adoptionslovens regler om ægtefæller
finder ikke anvendelse på det registrerede part-
nerskab. Dog kan en registreret partner adopte-
re den anden partners barn, medmindre der er
tale om et adoptivbarn fra et andet land.

Stk. 2. § 13, stk. 2, og § 15, stk. 4, i forældre-
ansvarsloven finder ikke anvendelse på det re-
gistrerede partnerskab.

Stk. 3. Bestemmelser i dansk lovgivning, der
indeholder særlige regler om den ene part i et
ægteskab bestemt ved dennes køn, finder ikke
anvendelse på det registrerede partnerskab.

Stk. 4. Bestemmelser i internationale traktater
finder ikke anvendelse på det registrerede part-
nerskab, medmindre medkontrahenterne tilslut-
ter sig dette.

2. § 4, stk. 1 og 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 1 og 2.

§ 2

I lov om en børnefamilieydelse, jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 972 af 22. september 2006,
som ændret ved § 1 i lov nr. 318 af 30. april
2008, § 102 i lov nr. 1336 af 19. december

2008 og § 2 i lov nr. 1411 af 27. december 2008, foretages følgende ændringer:

§ 4. Børnefamilieydelsen udbetales til barnets moder.

Stk. 2. Har kun faderen forældremyndigheden over barnet, udbetales ydelsen til ham.

Stk. 3. Tilkommer forældremyndigheden den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan ydelsen efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, som barnet bor hos.

Stk. 4. Lever forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke sammen, udbetales ydelsen til den af forældrene, der har barnet hos sig. Opholder barnet sig i disse tilfælde lige meget hos begge forældre, udbetales børnefamilieydelsen til den af forældrene, på hvis adresse barnet er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 5. Er barnet i privat familiepleje, jf. § 78 i lov om social service, kan ydelsen efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, der har taget barnet i pleje. Er barnet i pleje hos et ægtepar, udbetales ydelsen i givet fald til plejemoderen.

Stk. 6. Såfremt det skønnes bedst for barnet, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at børnefamilieydelsen skal udbetales til barnet selv.

Stk. 7. Når den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder, kan ydelsen efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den indsattes ægtefælle, såfremt den indsattes særbarn opholder sig hos denne

1. I § 4, *stk. 1*, indsættes som 2. *pkt.*: »Er barnet adopteret af et registreret par i forening, udbetales ydelsen til den af de registrerede partnerne, der efter parrets oplysning herom til kommunalbestyrelsen, jf. § 5, *stk. 1*, skal modtage ydelsen.«.

2. I § 4, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.*: »Er barnet adopteret af et registreret par i forening, og får den ene af de registrerede partnerne herefter forældremyndigheden over barnet, udbetales børnefamilieydelsen til denne.«.

3. I § 4, *stk. 3*, ændres »ham eller hende« til: »den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden«.

4. § 5, *stk. 1*, affattes således:

§ 5. Udbetaling af ydelsen efter § 4, *stk. 1*, sker uden ansøgning. Udbetaling af ydelsen efter § 4, *stk. 2, 3 og 4*, når udbetaling skal ske

»Udbetaling af ydelsen efter § 4, *stk. 1, 1. pkt.*, sker uden ansøgning. Udbetaling af ydelsen

til faderen, samt efter § 4, stk. 5 og 6, sker efter ansøgning til kommunalbestyrelsen, hvor ansøgeren bor.

Stk. 2. Afgørelser om udbetaling af ydelser efter loven kan, bortset fra det tilfælde, der er nævnt i stk. 4, påklages efter reglerne i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag og de regler, der fastsættes om klager efter den nævnte lov.

Stk. 3. Spørgsmål om senere ændring af en afgørelse efter § 4, behandles efter ansøgning til kommunalbestyrelsen, hvor modtageren af ydelsen bor.

Stk. 4. Om en person opfylder betingelserne i § 2, nr. 1, afgøres af told- og skatteforvaltningen.

efter § 4, stk. 1, 2. pkt., og § 4, stk. 2-7, sker efter ansøgning til kommunalbestyrelsen, hvor ansøgeren bor.«

§ 3

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 439 af 14. maj 2009, foretages følgende ændringer:

§ 8. Børnetilskud udbetales til moderen.

Stk. 2. Har kun faderen forældremyndigheden over barnet, udbetales børnetilskud til ham.

Stk. 3. Tilkommer forældremyndigheden den ene af forældrene, og den anden af forældrene godtgør, at barnet bor hos ham eller hende, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, som barnet bor hos.

Stk. 4. Lever forældre, der har fælles forældremyndighed, ikke sammen, udbetales børnetilskud til den af forældrene, der har barnet hos

1. I § 8, *stk. 1*, indsættes som 2. pkt.: »Er barnet adopteret af et registreret par i forening, udbetales børnetilskuddet til den ene af de registrerede partnere, der efter parrets oplysning herom til kommunalbestyrelsen skal modtage tilskuddet.«.

2. I § 8, *stk. 2*, indsættes som 2. pkt.: »Er barnet adopteret af et registreret par i forening, og får den ene af de registrerede partnere herefter forældremyndigheden over barnet alene, udbetales børnetilskuddet til denne.«.

3. I § 8 *stk. 3*, ændres »ham eller hende« til: »den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden«.

sig. Opholder barnet sig i disse tilfælde lige meget hos begge forældrene, udbetales børnetilskud til den af forældrene, på hvis adresse barnet er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 5. Er barnet i privat familiepleje, jf. § 64 i lov om social service, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den, der har taget barnet i pleje. Er barnet i pleje hos et ægtepar, udbetales børnetilskud i givet fald til plejemoderen.

Stk. 6. Såfremt det skønnes bedst for barnet, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at børnetilskuddet skal udbetales til barnet selv.

Stk. 7. Når den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3, kan børnetilskud efter kommunalbestyrelsens bestemmelse udbetales til den indsattes ægtefælle, såfremt den indsattes særbarn opholder sig hos denne.

§ 4

Loven træder i kraft den 1. juli 2010

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men lovens § 1 kan dog ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.